Sasi || August II Mocny z Saksonii z dynastii Wettynów || w Polsce nazywani Sasami || unia personalna || wpłatał P
L w wojnę północną || ucieka do Drezna || Stanisław Leszczyński na tron dzięki poparciu Karola XII || powiedzenie'
'od Sasa do lasa' || 1709-klęska Szwedów pod Połtawą || wraca August, chce rządy absolutne || 1717 sejm niemy-ar
ma 24 tys, armia saska ma opuścić PL, August nie może wyjeździć, tylko unia personalna || ożywienie: Collegium
Nobilium(LO)-założyciel Stanisław Konarski-pijar, "o skutecznym rad sposobie" || biblioteka Załuskich || przebud
owa Wawy(park saski) || Prawa kardynalne || ustawy przeforsowane w latach 1767-1768 w Warszawie na sejmie, z
wanym reprominowskim || obejmowały podstawowe zasady ustroju demokracji szlacheckiej || gwarantujące szlachci
e: wolną elekcję, utrzymanie liberum veto na sejmach, prawo wypowiadania posłuszeństwa królowi, nietykalność
osobistą(neminem captivabimus), przywileje w sprawowaniu rządów oraz posiadania ziemi i władzy nad chłopstw
em || Rada Nieustająca || najwyższy organ władzy rządowo-administracyjnej w Rzeczypospolitej powołany pod w
pływem Katarzyny II przez Sejm Rozbiorowy w roku 1775 || utworzona według projektu ambasadora rosyjskiego O
ttona Magnusa von Stackelberga na wzór kontrolowanej przez Rosjan szwedzkiej Rady Państwa || Rada Nieustają
ca zastępowała instytucje senatorów rezydentów, ograniczała władzę króla i magnaterii, stając się organem o no
wocześniejszym, rządowym charakterze || przyczyniając się do umocnienia administracji i rozwoju gospodarczego
kraju || była jednak znienawidzona jako narzędzie i domena wpływów rosyjskich, i nazywana Zdradą Nieustającą
|| Traktat 3 czarnych orłów || 1732 || Austria i Rosja || w sprawie wspólnego kandydata na tron Polski || nie chcieli
przedłużenia dynastii polsko-saskiej || Napoleona, który otworzył Księstwo Warszawskie Napoleon stał się wierzyci
elem sum, które osoby prywatne - mieszkańcy tych ziem byli dłużni rządowi pruskiemu. Następnie Francuzi na mo
cy porozumienia w Bajonnie przekazali owę wierzytelność(oszacowaną na ponad 40 mln franków) Księstwu Warsz
awskiemu, które w zamian za to zobowiązane było wypłacić Napoleonowi 20 mln franków(czyli właśnie tzw. sumy
bajońskie) || Określenie sumy bajońskie weszło do języka potocznego, jako określenie olbrzymich, wręcz bajeczny
ch, nieosiągalnych kwot || Uniwersał polaniecki || akt prawny wydany przez Tadeusza Kościuszkę 7 maja 1794 w ok
olicach miasta Polaniec || formalnie był wydany w imieniu rządu krajowego Rzeczypospolitej Obojga Narodów w
oparciu o art. IV Konstytucji Trzeciego Maja || przyznawał ograniczoną wolność osobistą chłopom pańszczyźnianym
m || jak większość aktów prawnych wydanych w czasie insurekcji kościuszkowskiej, nie przetrwał jej upadku i nie
miał prawie żadnego wpływu na faktyczną sytuację chłopów || Głównym powodem jego wydania było zalegalizow
anie oddziałów kosynierów i umożliwienie chłopom walki zbrojnej w ramach armii powstańczej || Czarna procesja
|| Jesienią 1789, chcąc skłonić Sejm do zajęcia się sprawą miast, warszawski magistrat zorganizował zjazd ich prze
dstawicieli || 2 grudnia 1789 ubrani na czarno delegaci pod przewodem prezydenta Warszawy Jana Dekerta przej
echali karetami z ratusza na Rynku Starego Miasta pod Zamek Królewski - miejsce obrad Sejmu Czteroletniego - g
dzie złożyli na ręce króla Stanisława Augusta Poniatowskiego memoriał z petycją, domagającą się przyznania pra
w publicznych dla mieszczan || manifestacja, zwana od koloru strojów uczestników czarną procesją, przyczyniła si
ę do powołania przez Sejm specjalnej komisji do spraw reformy ustroju, która częściowo uwzględniła postulaty za
warte w memoriale || Mieszczanie na Sejmie Wielkim || mogli wysyłać swoich przedstawicieli na sejm jako plenipo
tentów w liczbie 24 przedstawicieli, z głosem jedynie w sprawach miasta(jako ciało doradcze) || dostali prawo do n
ietykalności osobiste(oprócz bankrutów) || mogli nabywać majątki ziemskie || nie mogli być więzieni bez wyroku
sądowego || mogli obejmować urzędy, otrzymywać stopnie oficerskie i godności duchowne || mieli prawo do nobil
itacji, czyli przyjęcia do grona szlachty || nie otrzymywali pełni praw tak jak szlachta || Daty || 1764-sejm konwoka
cyjny-Familia Czartoryskich(ogr. liberum veto) vs republikanie Radziwiłłowie, powołanie Komisji Dobrego Porząd
ku-miasta królewskie, komisje wojskowe-hetmanów, pozbawienie gołoty bycia posłami, głos większością w sprawa
ch ekonomicznych || 1764-elekcja Poniatowskiego || 1768-1772-konfederacja barska-przeciwko królowi, Rosji i in
nowiercom || 1772-pierwszy rozbiór Polski || 1773-powołanie Komisji Edukacji Narodowej || 1788-1792-Sejm Wielk
i(Czteroletni)-Sejm wielki 1788-92 stronnictwo magnackie-konserwatywne anty reformy Ksawery Branicki , Szcze
sny Potocki; królewskie-dworskie reformy przy pomocy Rosji Michał Poniatowski, Jacek Małachowski; postępowy
-patriotyczny liczyli na pomoc Prus Hugo Kołłątaj, Ignacy Potocki, Adam Czartoryski, ref wojskowa 100-65, skarb
owa,(czarna procesja) prawo wyb zależne od cenzusu majątkowych || 1789-czarna procesja || 1792-Targowica- spis
ek magnacki zawiązany w nocy z 18 na 19 maja 1792 w Targowicy(w rzeczywistości 27 kwietnia 1792 w Petersburgu
), w porozumieniu z cesarzową Rosji Katarzyną II, pod hasłami obrony zagrożonej wolności przeciwko reformom S
ejmu Czteroletniego i Konstytucji 3 maja, uznany za symbol zdrady narodowej || 1794-insurekcja kościuszkowska
|| Ważne fakty || familia-rodzina Czartoryskich || naczelny dowódca armii Księstwa Warszawskiego-Józef Poniato
wski || pierwsza bitwa kosynierów-Racławice 04.04.1794 || czasy Poniatowskiego-styl klasyczny || władca księstwa
warszawskiego-władca Saksonii || Kościuszko dostał się do niewoli pod Maciejowicami || Legiony Polskie we Włosz
ech powstały z inicjatywy Jana Henryka Dąbrowskiego || księstwo warszawskie zostało utworzone na mocy traktat
u w Tylży || Ważne osoby || Jan Kiliński-pułkownik powstania kościuszkowskiego, uczestnik spisków powstańczych
, należał do Rady Miasta Warszawy od roku 1791, pamiętnikarz. Z zawodu był szewcem, w dniach 17(Wielki Czwart
ek) i 18 kwietnia 1794, w czasie insurekcji warszawskiej stanął na czele ludu || Józef Poniatowski-gdy wybuchło po
wstanie kościuszkowskie walczył w obronie Warszawy, po wkroczeniu wojsk Napoleona stanął na czele gwardii na
rodowej, a następnie objął dowództwo nad armią Księstwa Warszawskiego, w 1809 r w czasie wojny z Austrią dopr
owadził do zwycięstwa w bitwie pod Raszynem, Napoleon nadał mu tytuł marszałka Francji, w bitwie pod Lipskiem
osłaniał odwrót armii francuskiej(ranny zatonął w rzece Elsterze) || Obrazy ważne || kolacz królewski-mapa którą
trzymają zabrancy, a nad nimi aniol-satyrą i rozbioru Polski, przedstawia władców państw, które dokonały rozbioru
Polski: cesarzową Rosji Katarzynę II, władcę Świętego Cesarstwa Rzymskiego Narodu Niemieckiego cesarza Józef
a II, króla Prus Fryderyka II. Rozdzierają oni arkusz mapy Polski. Obok nich znajduje się król Polski Stanisław II Au
gust, podtrzymujący zsuwającą się z głowy koronę. Nad uczestnikami wydarzenia unosi się Fama - rzymska bogini
wieści i plotki || Napoleon i ludzie dookoła-Konstytucja Księstwa Warszawskiego - najwyższy akt prawny regulując
y podstawy funkcjonowania Księstwa Warszawskiego. Nadana została w Dreźnie 22 lipca 1807 przez Napoleona B
onaparte. Obaliła dawną nierówność stanową. Głosząc zasadę równości wobec prawa, likwidowała odrębne sądy n
a rzecz jednolitego sądownictwa dla wszystkich obywateli kraju. Przy wyborach do Sejmu zapewniała jednak pre
wagę szlachcie. Znosiła poddaństwo chłopów, zapewniając im podjęcie jednak decyzji o ich u
właszczeniu ani nie zniesiono pańszczyzny || Kongres wiedeński(1814-1815) skutki dla Polski || utworzono Królest
wo Polskie w unii personalnej z Rosją || utworzono Wielkie Księstwo Poznańskie pod panowaniem Prus || z Krako
wa i jego najbliższej okolicy utworzono Rzeczpospolitą Krakowską, pod protektoratem trzech zaborców || Powsta
nie listopadowe || wybuch 29/30.11.1830 || atak na Arsenał i Belweder, próba pojmania księcia Konstantego Rom
anowa || Józef Chłopicki, Jan Skrzynecki, Krakowiecki || represje: konfiskata majątku, likwidacja konstytucji, kon
trybucja 22 mln rubli w złocie, likwidacja UW, Uniwersytet Wileński, prześladowanie kościoła unickiego, 26 tys na
Syberię, Cytadela Warszaw i ściana straceń || po upadku wprowadzono statut organiczny || Rabacja galicyjska 184
6 || Jakub Szela wieś przewiosko szlachcie || Emigracja || po powstanie 1831 || inteligencja 5-10tys || Paryż-Dziady 3,
Księgi narodu polskiego i Pielgrzymstwa Polskiego; mesjanizm: Słowacki-Kordian, Krasiński-Nieboska komedia,
Maurycy Kochnacki, Chopin, książę Adam Czartoryski-Towarzystwo Literatów Polskich, Biblioteka, szkoła PL || Ho
tel Lambert-Adam Czartoryski PL monarchią konstyt, pomoc innych państw, zniesienie pańszczyzny, uwłaszczenie
-nadanie własności || Gromady Ludu PL Tad.Krępowiecki Praga, Grudziąż, Humań PL republiką, współpraca z rewo
lucjonistami europejskimi, likwidacja własności prywatnej, wspólnota majątkowa || Towarzystwo Demokratyczne
Polskie PL republika, walka zbrojna wszystkich grup społecznych || Pojęcia || restauracja-przywrócenie obalonej d
ynastii lub dawnego ustroju w państwie. Pierwsze tak nazwane zdarzenie to powrót dynastii Stuartów na tron An
glii w 1660 roku; określenie to jest używane także w odniesieniu do okresu panowania Karola II(1660-1685). We Fr
ancji po upadku Napoleona dwukrotnie dochodziło do restauracji dynastii Burbonów - w 1814 po abdykacji Napol
eona oraz w 1815 po klęsce pod Waterloo. Określenie "okres Restauracji" dotyczy panowania 2 ostatnich Burbon
ów na francuskim tronie || legitymizm-pogląd, że prawa historycznych(przedrewolucyjnych) dynastii są nienaruszl
alne; w szerszym znaczeniu: uznawanie prawowitości(a nie siły, popularności czy woli ludu) za podstawę władzy. K
oncepcja polityczna z początku XIX wieku, głosząca nienaruszalność praw dynastii panujących. Według tej koncep
cji, władza królewska pochodzi od Boga, a nie od ludu. Sformułowana po raz pierwszy w 1814 roku przez Talleyran
da, stanowiła nadrzędny cel obrad kongresu wiedeńskiego. W myśl tej doktryny wszyscy monarchowie obalenei prz
ez Rewolucję lub Napoleona mieli powrócić na trony, jako że władcy nie mogą być usunięci przez poddanych. Na
mocy tej zasady doszło między innymi do restauracji Burbonów: we Francji, Hiszpanii i Królestwie Obojga Sycylii.
Legitymizm miał być podstawą porządku Świętego Przymierza || równowaga europejska-system stosunków między
ynarodowych, polegający na tem, że żadne z państw nie może zdobyć dominującej pozycji wobec innych, spotężni
enie zaś jednego musi pociągnąć w następstwie odpowiedni przyrost sił u drugich. Z chwilą, gdy któreś państwo st
aje się zbyt silnem i grozi narzuceniem swej supremacji, inne łączą się w koalicję, by je poskromić. System r. zrodzi
ł się w epoce nowożytnej z chwilą ukształtowania się państw narodowych, klasycznym jego okresem był wiek XVIII.
po złamaniu potęgi Ludwika XIV. oraz czasy z szlisnerdułcwie w 1868 || opozycja legalna-bracia Bonawentura i Wi
ncenty Niemojowscy(1820 rok) posługiwali się metodami zgodnymi z prawem. Mimo to Aleksander I już w 1820 ro
ku polecił nie zwoływać Sejmu. Obrady przywrócono dopiero w 1825 roku, jednak wówczas nie wpuszczono na salę
posłów opozycji i utajniono obrady. Opozycja legalna w Królestwie Polskim nie przyniosła zmiany polityki carskiej
|| uwłaszczenie-nadanie na własność ziemi chłopom pańszczyźnianym, połączone ze zniesieniem obciążeń feudal
nych na rzecz pana feudalnego(szlachcica), czyli pańszczyzny, czynszu i tak zwanych "darmoch", na ziemiach pols
kich uwłaszczenie przeprowadzono: w zaborze austriackim w 1848 r., w Królestwie Kongresowym w 1864 r. i w zab
orze pruskim w latach 1808-1872 || Ważne osoby z okresu bardziej około powstania listopadowego || Walerian tu
kasiński-uczestnik wojen napoleońskich, od 1821 kierowną towarzystwem patriotycznym, zmarł w twierdzieo, ini
cjator powstania listopadowego, działacz niepodległościowy, przywódca sprzysjeżnia podchorążych, które dopro
wadziło do wybuchu powstania listopadowego || Józef Chłopicki-pierwszy dyktator powstania listopadowego || Jo
achim Lelewel-historyk, założyciel Komitetu Narodowego Polskiego || Józef Zajączek-pod Berezyną stracił nogę,
był namiestnikiem || Piotr Wysocki- pułkownik Wojska Polskie. Przymierza po wojnach napoleońskich || Ignacy P
ądzydński-szef sztabu twórca planów strategicznych, z sukcesem || Iwan Dybicz-dowódca armii rosyjskiej || Adam
Czartoryski-prezes rządu Narodowego || Józef Sowiński-generał, zginął na szańcach Warszawy || Jan Krukowicki-
tzw. "Grabaż Powstania Listopadowego" || Dyktatorzy, wodzowie naczelni powstania listopadowego || Józef Cho
picki || Michał Radziwiłł || Jan Skrzynecki || Ignacy Prądzyński || Kazimierz Małachowski || Henryk Dembiński || M
aciej Rybiński || Jan Umiński || Maciej Rybiński znowu || pod koniec faktycznym wodzem był Jan Krukowicki ale
nie miał tytułu || Daty-powstanie listopadowe || 1809-bitwa pod Grochowem || 1830-ogłoszenie dyktatury Chłopic
kiego || 25 stycznia 1831-detronizacja cara || 5 lutego 1831-wkroczenie wojsk rosyjskich do Królestwa || 25 lutego
1831-bitwa o Olszynkę Grochowską || kwiecień 1831-zwycięstwo pod Wawrem i Iganiami || październik 1831-zdoby
cie przez Rosjan twierdz Modlin i Zamość || Powstanie krakowskie || 21/22 lutego-3 marca 1846 || trwało 9 dni || pr
óba ogólnonarodowego powstania pod hasłami demokracji, podjęta w Wolnym Mieście Krakowie || powstanie kr
akowskie położyło kres istnieniu Wolnego Miasta Krakowa ||

Sasi || August II Mocny z Saksonii z dynastii Wettynów || w Polsce nazywani Sasami || unia personalna || wpłatał P
L w wojnę północną || ucieka do Drezna || Stanisław Leszczyński na tron dzięki poparciu Karola XII || powiedzenie'
'od Sasa do lasa' || 1709-klęska Szwedów pod Połtawą || wraca August, chce rządy absolutne || 1717 sejm niemy-ar
ma 24 tys, armia saska ma opuścić PL, August nie może wyjeździć, tylko unia personalna || ożywienie: Collegium
Nobilium(LO)-założyciel Stanisław Konarski-pijar, "o skutecznym rad sposobie" || biblioteka Załuskich || przebud
owa Wawy(park saski) || Prawa kardynalne || ustawy przeforsowane w latach 1767-1768 w Warszawie na sejmie, z
wanym reprominowskim || obejmowały podstawowe zasady ustroju demokracji szlacheckiej || gwarantujące szlachci
e: wolną elekcję, utrzymanie liberum veto na sejmach, prawo wypowiadania posłuszeństwa królowi, nietykalność
osobistą(neminem captivabimus), przywileje w sprawowaniu rządów oraz posiadania ziemi i władzy nad chłopstw
em || Rada Nieustająca || najwyższy organ władzy rządowo-administracyjnej w Rzeczypospolitej powołany pod w
pływem Katarzyny II przez Sejm Rozbiorowy w roku 1775 || utworzona według projektu ambasadora rosyjskiego O
ttona Magnusa von Stackelberga na wzór kontrolowanej przez Rosjan szwedzkiej Rady Państwa || Rada Nieustają
ca zastępowała instytucje senatorów rezydentów, ograniczała władzę króla i magnaterii, stając się organem o no
wocześniejszym, rządowym charakterze || przyczyniając się do umocnienia administracji i rozwoju gospodarczego
kraju || była jednak znienawidzona jako narzędzie i domena wpływów rosyjskich, i nazywana Zdradą Nieustającą
|| Traktat 3 czarnych orłów || 1732 || Austria i Rosja || w sprawie wspólnego kandydata na tron Polski || nie chcieli
przedłużenia dynastii polsko-saskiej || Napoleona, który otworzył Księstwo Warszawskie Napoleon stał się wierzyci
elem sum, które osoby prywatne - mieszkańcy tych ziem byli dłużni rządowi pruskiemu. Następnie Francuzi na mo
cy porozumienia w Bajonnie przekazali owę wierzytelność(oszacowaną na ponad 40 mln franków) Księstwu Warsz
awskiemu, które w zamian za to zobowiązane było wypłacić Napoleonowi 20 mln franków(czyli właśnie tzw. sumy
bajońskie) || Określenie sumy bajońskie weszło do języka potocznego, jako określenie olbrzymich, wręcz bajeczny
ch, nieosiągalnych kwot || Uniwersał polaniecki || akt prawny wydany przez Tadeusza Kościuszkę 7 maja 1794 w ok
olicach miasta Polaniec || formalnie był wydany w imieniu rządu krajowego Rzeczypospolitej Obojga Narodów w
oparciu o art. IV Konstytucji Trzeciego Maja || przyznawał ograniczoną wolność osobistą chłopom pańszczyźnianym
m || jak większość aktów prawnych wydanych w czasie insurekcji kościuszkowskiej, nie przetrwał jej upadku i nie
miał prawie żadnego wpływu na faktyczną sytuację chłopów || Głównym powodem jego wydania było zalegalizow
anie oddziałów kosynierów i umożliwienie chłopom walki zbrojnej w ramach armii powstańczej || Czarna procesja
|| Jesienią 1789, chcąc skłonić Sejm do zajęcia się sprawą miast, warszawski magistrat zorganizował zjazd ich prze
dstawicieli || 2 grudnia 1789 ubrani na czarno delegaci pod przewodem prezydenta Warszawy Jana Dekerta przej
echali karetami z ratusza na Rynku Starego Miasta pod Zamek Królewski - miejsce obrad Sejmu Czteroletniego - g
dzie złożyli na ręce króla Stanisława Augusta Poniatowskiego memoriał z petycją, domagającą się przyznania pra
w publicznych dla mieszczan || manifestacja, zwana od koloru strojów uczestników czarną procesją, przyczyniła si
ę do powołania przez Sejm specjalnej komisji do spraw reformy ustroju, która częściowo uwzględniła postulaty za
warte w memoriale || Mieszczanie na Sejmie Wielkim || mogli wysyłać swoich przedstawicieli na sejm jako plenipo
tentów w liczbie 24 przedstawicieli, z głosem jedynie w sprawach miasta(jako ciało doradcze) || dostali prawo do n
ietykalności osobiste(oprócz bankrutów) || mogli nabywać majątki ziemskie || nie mogli być więzieni bez wyroku
sądowego || mogli obejmować urzędy, otrzymywać stopnie oficerskie i godności duchowne || mieli prawo do nobil
itacji, czyli przyjęcia do grona szlachty || nie otrzymywali pełni praw tak jak szlachta || Daty || 1764-sejm konwoka
cyjny-Familia Czartoryskich(ogr. liberum veto) vs republikanie Radziwiłłowie, powołanie Komisji Dobrego Porząd
ku-miasta królewskie, komisje wojskowe-hetmanów, pozbawienie gołoty bycia posłami, głos większością w sprawa
ch ekonomicznych || 1764-elekcja Poniatowskiego || 1768-1772-konfederacja barska-przeciwko królowi, Rosji i in
nowiercom || 1772-pierwszy rozbiór Polski || 1773-powołanie Komisji Edukacji Narodowej || 1788-1792-Sejm Wielk
i(Czteroletni)-Sejm wielki 1788-92 stronnictwo magnackie-konserwatywne anty reformy Ksawery Branicki , Szcze
sny Potocki; królewskie-dworskie reformy przy pomocy Rosji Michał Poniatowski, Jacek Małachowski; postępowy
-patriotyczny liczyli na pomoc Prus Hugo Kołłątaj, Ignacy Potocki, Adam Czartoryski, ref wojskowa 100-65, skarb
owa,(czarna procesja) prawo wyb zależne od cenzusu majątkowych || 1789-czarna procesja || 1792-Targowica- spis
ek magnacki zawiązany w nocy z 18 na 19 maja 1792 w Targowicy(w rzeczywistości 27 kwietnia 1792 w Petersburgu
), w porozumieniu z cesarzową Rosji Katarzyną II, pod hasłami obrony zagrożonej wolności przeciwko reformom S
ejmu Czteroletniego i Konstytucji 3 maja, uznany za symbol zdrady narodowej || 1794-insurekcja kościuszkowska
|| Ważne fakty || familia-rodzina Czartoryskich || naczelny dowódca armii Księstwa Warszawskiego-Józef Poniato
wski || pierwsza bitwa kosynierów-Racławice 04.04.1794 || czasy Poniatowskiego-styl klasyczny || władca księstwa
warszawskiego-władca Saksonii || Kościuszko dostał się do niewoli pod Maciejowicami || Legiony Polskie we Włosz
ech powstały z inicjatywy Jana Henryka Dąbrowskiego || księstwo warszawskie zostało utworzone na mocy traktat
u w Tylży || Ważne osoby || Jan Kiliński-pułkownik powstania kościuszkowskiego, uczestnik spisków powstańczych
, należał do Rady Miasta Warszawy od roku 1791, pamiętnikarz. Z zawodu był szewcem, w dniach 17(Wielki Czwart
ek) i 18 kwietnia 1794, w czasie insurekcji warszawskiej stanął na czele ludu || Józef Poniatowski-gdy wybuchło po
wstanie kościuszkowskie walczył w obronie Warszawy, po wkroczeniu wojsk Napoleona stanął na czele gwardii na
rodowej, a następnie objął dowództwo nad armią Księstwa Warszawskiego, w 1809 r w czasie wojny z Austrią dopr
owadził do zwycięstwa w bitwie pod Raszynem, Napoleon nadał mu tytuł marszałka Francji, w bitwie pod Lipskiem
osłaniał odwrót armii francuskiej(ranny zatonął w rzece Elsterze) || Obrazy ważne || kolacz królewski-mapa którą
trzymają zabrancy, a nad nimi aniol-satyrą i rozbioru Polski, przedstawia władców państw, które dokonały rozbioru
Polski: cesarzową Rosji Katarzynę II, władcę Świętego Cesarstwa Rzymskiego Narodu Niemieckiego cesarza Józef
a II, króla Prus Fryderyka II. Rozdzierają oni arkusz mapy Polski. Obok nich znajduje się król Polski Stanisław II Au
gust, podtrzymujący zsuwającą się z głowy koronę. Nad uczestnikami wydarzenia unosi się Fama - rzymska bogini
wieści i plotki || Napoleon i ludzie dookoła-Konstytucja Księstwa Warszawskiego - najwyższy akt prawny regulując
y podstawy funkcjonowania Księstwa Warszawskiego. Nadana została w Dreźnie 22 lipca 1807 przez Napoleona B
onaparte. Obaliła dawną nierówność stanową. Głosząc zasadę równości wobec prawa, likwidowała odrębne sądy n
a rzecz jednolitego sądownictwa dla wszystkich obywateli kraju. Przy wyborach do Sejmu zapewniała jednak pre
wagę szlachcie. Znosiła poddaństwo chłopów, zapewniając im podjęcie jednak decyzji o ich u
właszczeniu ani nie zniesiono pańszczyzny || Kongres wiedeński(1814-1815) skutki dla Polski || utworzono Królest
wo Polskie w unii personalnej z Rosją || utworzono Wielkie Księstwo Poznańskie pod panowaniem Prus || z Krako
wa i jego najbliższej okolicy utworzono Rzeczpospolitą Krakowską, pod protektoratem trzech zaborców || Powsta
nie listopadowe || wybuch 29/30.11.1830 || atak na Arsenał i Belweder, próba pojmania księcia Konstantego Rom
anowa || Józef Chłopicki, Jan Skrzynecki, Krakowiecki || represje: konfiskata majątku, likwidacja konstytucji, kon
trybucja 22 mln rubli w złocie, likwidacja UW, Uniwersytet Wileński, prześladowanie kościoła unickiego, 26 tys na
Syberię, Cytadela Warszaw i ściana straceń || po upadku wprowadzono statut organiczny || Rabacja galicyjska 184
6 || Jakub Szela wieś przewiosko szlachcie || Emigracja || po powst list 1831 || inteligencja 5-10tys || Paryż-Dziady 3,
Księgi narodu polskiego i Pielgrzymstwa Polskiego; mesjanizm: Słowacki-Kordian, Krasiński-Nieboska komedia,
Maurycy Kochnacki, Chopin, książę Adam Czartoryski-Towarzystwo Literatów Polskich, Biblioteka, szkoła PL || Ho
tel Lambert-Adam Czartoryski PL monarchią konstyt, pomoc innych państw, zniesienie pańszczyzny, uwłaszczenie
-nadanie własności || Gromady Ludu PL Tad.Krępowiecki Praga, Grudziąż, Humań PL republiką, współpraca z rewo
lucjonistami europejskimi, likwidacja własności prywatnej, wspólnota majątkowa || Towarzystwo Demokratyczne
Polskie PL republika, walka zbrojna wszystkich grup społecznych || Pojęcia || restauracja-przywrócenie obalonej d
ynastii lub dawnego ustroju w państwie. Pierwsze tak nazwane zdarzenie to powrót dynastii Stuartów na tron An
glii w 1660 roku; określenie to jest używane także w odniesieniu do okresu panowania Karola II(1660-1685). We Fr
ancji po upadku Napoleona dwukrotnie dochodziło do restauracji dynastii Burbonów - w 1814 po abdykacji Napol
eona oraz w 1815 po klęsce pod Waterloo. Określenie "okres Restauracji" dotyczy panowania 2 ostatnich Burbon
ów na francuskim tronie || legitymizm-pogląd, że prawa historycznych(przedrewolucyjnych) dynastii są nienaruszl
alne; w szerszym znaczeniu: uznawanie prawowitości(a nie siły, popularności czy woli ludu) za podstawę władzy. K
oncepcja polityczna z początku XIX wieku, głosząca nienaruszalność praw dynastii panujących. Według tej koncep
cji, władza królewska pochodzi od Boga, a nie od ludu. Sformułowana po raz pierwszy w 1814 roku przez Talleyran
da, stanowiła nadrzędny cel obrad kongresu wiedeńskiego. W myśl tej doktryny wszyscy monarchowie obalenei prz
ez Rewolucję lub Napoleona mieli powrócić na trony, jako że władcy nie mogą być usunięci przez poddanych. Na
mocy tej zasady doszło między innymi do restauracji Burbonów: we Francji, Hiszpanii i Królestwie Obojga Sycylii.
Legitymizm miał być podstawą porządku Świętego Przymierza || równowaga europejska-system stosunków między
ynarodowych, polegający na tem, że żadne z państw nie może zdobyć dominującej pozycji wobec innych, spotężni
enie zaś jednego musi pociągnąć w następstwie odpowiedni przyrost sił u drugich. Z chwilą, gdy któreś państwo st
aje się zbyt silnem i grozi narzuceniem swej supremacji, inne łączą się w koalicję, by je poskromić. System r. zrodzi
ł się w epoce nowożytnej z chwilą ukształtowania się państw narodowych, klasycznym jego okresem był wiek XVIII.
po złamaniu potęgi Ludwika XIV. oraz czasy z szlisnerdułcwie w 1868 || opozycja legalna-bracia Bonawentura i Wi
ncenty Niemojowscy(1820 rok) posługiwali się metodami zgodnymi z prawem. Mimo to Aleksander I już w 1820 ro
ku polecił nie zwoływać Sejmu. Obrady przywrócono dopiero w 1825 roku, jednak wówczas nie wpuszczono na salę
posłów opozycji i utajniono obrady. Opozycja legalna w Królestwie Polskim nie przyniosła zmiany polityki carskiej
|| uwłaszczenie-nadanie na własność ziemi chłopom pańszczyźnianym, połączone ze zniesieniem obciążeń feudal
nych na rzecz pana feudalnego(szlachcica), czyli pańszczyzny, czynszu i tak zwanych "darmoch", na ziemiach pols
kich uwłaszczenie przeprowadzono: w zaborze austriackim w 1848 r., w Królestwie Kongresowym w 1864 r. i w zab
orze pruskim w latach 1808-1872 || Ważne osoby z okresu bardziej około powstania listopadowego || Walerian tu
kasiński-uczestnik wojen napoleońskich, od 1821 kierowną towarzystwem patriotycznym, zmarł w twierdzieo, ini
cjator powstania listopadowego, działacz niepodległościowy, przywódca sprzysjeżnia podchorążych, które dopro
wadziło do wybuchu powstania listopadowego || Józef Chłopicki-pierwszy dyktator powstania listopadowego || Jo
achim Lelewel-historyk, założyciel Komitetu Narodowego Polskiego || Józef Zajączek-pod Berezyną stracił nogę,
był namiestnikiem || Piotr Wysocki- pułkownik Wojska Polskie. Przymierza po wojnach napoleońskich || Ignacy P
ądzydński-szef sztabu twórca planów strategicznych, z sukcesem || Iwan Dybicz-dowódca armii rosyjskiej || Adam
Czartoryski-prezes rządu Narodowego || Józef Sowiński-generał, zginął na szańcach Warszawy || Jan Krukowicki-
tzw. "Grabaż Powstania Listopadowego" || Dyktatorzy, wodzowie naczelni powstania listopadowego || Józef Cho
picki || Michał Radziwiłł || Jan Skrzynecki || Ignacy Prądzyński || Kazimierz Małachowski || Henryk Dembiński || M
aciej Rybiński || Jan Umiński || Maciej Rybiński znowu || pod koniec faktycznym wodzem był Jan Krukowicki ale
nie miał tytułu || Daty-powstanie listopadowe || 1809-bitwa pod Grochowem || 1830-ogłoszenie dyktatury Chłopic
kiego || 25 stycznia 1831-detronizacja cara || 5 lutego 1831-wkroczenie wojsk rosyjskich do Królestwa || 25 lutego
1831-bitwa o Olszynkę Grochowską || kwiecień 1831-zwycięstwo pod Wawrem i Iganiami || październik 1831-zdoby
cie przez Rosjan twierdz Modlin i Zamość || Powstanie krakowskie || 21/22 lutego-3 marca 1846 || trwało 9 dni || pr
óba ogólnonarodowego powstania pod hasłami demokracji, podjęta w Wolnym Mieście Krakowie || powstanie kr
akowskie położyło kres istnieniu Wolnego Miasta Krakowa ||

Sasi || August II Mocny z Saksonii z dynastii Wettynów || w Polsce nazywani Sasami || unia personalna || wpłatał P
L w wojnę północną || ucieka do Drezna || Stanisław Leszczyński na tron dzięki poparciu Karola XII || powiedzenie'
'od Sasa do lasa' || 1709-klęska Szwedów pod Połtawą || wraca August, chce rządy absolutne || 1717 sejm niemy-ar
ma 24 tys, armia saska ma opuścić PL, August nie może wyjeździć, tylko unia personalna || ożywienie: Collegium
Nobilium(LO)-założyciel Stanisław Konarski-pijar, "o skutecznym rad sposobie" || biblioteka Załuskich || przebud
owa Wawy(park saski) || Prawa kardynalne || ustawy przeforsowane w latach 1767-1768 w Warszawie na sejmie, z
wanym reprominowskim || obejmowały podstawowe zasady ustroju demokracji szlacheckiej || gwarantujące szlachci
e: wolną elekcję, utrzymanie liberum veto na sejmach, prawo wypowiadania posłuszeństwa królowi, nietykalność
osobistą(neminem captivabimus), przywileje w sprawowaniu rządów oraz posiadania ziemi i władzy nad chłopstw
em || Rada Nieustająca || najwyższy organ władzy rządowo-administracyjnej w Rzeczypospolitej powołany pod w
pływem Katarzyny II przez Sejm Rozbiorowy w roku 1775 || utworzona według projektu ambasadora rosyjskiego O
ttona Magnusa von Stackelberga na wzór kontrolowanej przez Rosjan szwedzkiej Rady Państwa || Rada Nieustają
ca zastępowała instytucje senatorów rezydentów, ograniczała władzę króla i magnaterii, stając się organem o no
wocześniejszym, rządowym charakterze || przyczyniając się do umocnienia administracji i rozwoju gospodarczego
kraju || była jednak znienawidzona jako narzędzie i domena wpływów rosyjskich, i nazywana Zdradą Nieustającą
|| Traktat 3 czarnych orłów || 1732 || Austria i Rosja || w sprawie wspólnego kandydata na tron Polski || nie chcieli
przedłużenia dynastii polsko-saskiej || Napoleona, który otworzył Księstwo Warszawskie Napoleon stał się wierzyci
elem sum, które osoby prywatne - mieszkańcy tych ziem byli dłużni rządowi pruskiemu. Następnie Francuzi na mo
cy porozumienia w Bajonnie przekazali owę wierzytelność(oszacowaną na ponad 40 mln franków) Księstwu Warsz
awskiemu, które w zamian za to zobowiązane było wypłacić Napoleonowi 20 mln franków(czyli właśnie tzw. sumy
bajońskie) || Określenie sumy bajońskie weszło do języka potocznego, jako określenie olbrzymich, wręcz bajeczny
ch, nieosiągalnych kwot || Uniwersał polaniecki || akt prawny wydany przez Tadeusza Kościuszkę 7 maja 1794 w ok
olicach miasta Polaniec || formalnie był wydany w imieniu rządu krajowego Rzeczypospolitej Obojga Narodów w
oparciu o art. IV Konstytucji Trzeciego Maja || przyznawał ograniczoną wolność osobistą chłopom pańszczyźnianym
m || jak większość aktów prawnych wydanych w czasie insurekcji kościuszkowskiej, nie przetrwał jej upadku i nie
miał prawie żadnego wpływu na faktyczną sytuację chłopów || Głównym powodem jego wydania było zalegalizow
anie oddziałów kosynierów i umożliwienie chłopom walki zbrojnej w ramach armii powstańczej || Czarna procesja
|| Jesienią 1789, chcąc skłonić Sejm do zajęcia się sprawą miast, warszawski magistrat zorganizował zjazd ich prze
dstawicieli || 2 grudnia 1789 ubrani na czarno delegaci pod przewodem prezydenta Warszawy Jana Dekerta przej
echali karetami z ratusza na Rynku Starego Miasta pod Zamek Królewski - miejsce obrad Sejmu Czteroletniego - g
dzie złożyli na ręce króla Stanisława Augusta Poniatowskiego memoriał z petycją, domagającą się przyznania pra
w publicznych dla mieszczan || manifestacja, zwana od koloru strojów uczestników czarną procesją, przyczyniła si
ę do powołania przez Sejm specjalnej komisji do spraw reformy ustroju, która częściowo uwzględniła postulaty za
warte w memoriale || Mieszczanie na Sejmie Wielkim || mogli wysyłać swoich przedstawicieli na sejm jako plenipo
tentów w liczbie 24 przedstawicieli, z głosem jedynie w sprawach miasta(jako ciało doradcze) || dostali prawo do n
ietykalności osobiste(oprócz bankrutów) || mogli nabywać majątki ziemskie || nie mogli być więzieni bez wyroku
sądowego || mogli obejmować urzędy, otrzymywać stopnie oficerskie i godności duchowne || mieli prawo do nobil
itacji, czyli przyjęcia do grona szlachty || nie otrzymywali pełni praw tak jak szlachta || Daty || 1764-sejm konwoka
cyjny-Familia Czartoryskich(ogr. liberum veto) vs republikanie Radziwiłłowie, powołanie Komisji Dobrego Porząd
ku-miasta królewskie, komisje wojskowe-hetmanów, pozbawienie gołoty bycia posłami, głos większością w sprawa
ch ekonomicznych || 1764-elekcja Poniatowskiego || 1768-1772-konfederacja barska-przeciwko królowi, Rosji i in
nowiercom || 1772-pierwszy rozbiór Polski || 1773-powołanie Komisji Edukacji Narodowej || 1788-1792-Sejm Wielk
i(Czteroletni)-Sejm wielki 1788-92 stronnictwo magnackie-konserwatywne anty reformy Ksawery